

Vstavitev centralnega venskega katetra – tuneliran kateter.

Centralni venski kateter je tanka plastična cevka (kateter), ki jo zdravnik vstavi v veliko prsno žilo (veno). Tak kateter uporabljamo za več namenov; lahko služi kot pot za dovajanje različnih zdravil in hranil (t.i. parantalna prehrana), občasno pa tudi kot pot, preko katere se opravlja filtriranje krvi (krvna dializa).

Kakšne koristi bom imel od posega?

Vstavljen kateter zagotavlja dolgotrajen dostop do žile. S tem se izognemo večkratnim zbadanjem žil za postavitve manjših venskih kanil, ki so vstavljene v vene rok in jih je potrebno menjati na nekaj dni. Kateter vstavimo v velike vene na vratu ali na sprednji strani prsnega koša in je lahko vstavljen več mesecev.

Kako se lahko pripravim za poseg?

Pred posegom določeno časovno obdobje (običajno 4-8 ur) ne boste smeli uživati hrane in pijače. Zdravniku morate posredovati seznam zdravil, ki jih prejimate. Nekatere boste morda morali pred posegom prenehati jemati, ali zmanjšati njihov odmerek.

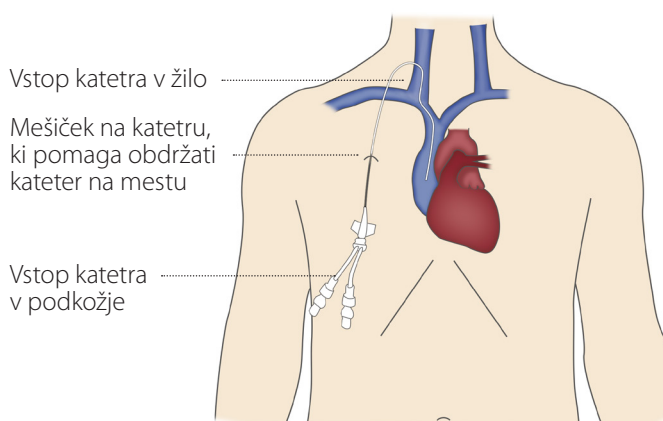
Poseg

Poseg bo opravljen v lokalni anesteziji, zato boste med posegom budni. Občasno lahko pred posegom prejmete pomirjevala, zaradi česar lahko čutite blago zaspanost. Celoten poseg traja med 30 in 45 minut.

Kožo na vratu ali prsnemu košu vam bodo razkužili in prekrili s sterilnimi pokrivali. S pomočjo ultrazvoka bo zdravnik določil žilo, v katero bo vstavil kateter. Pred vbodom bo pod kožo vbrizgal lokalni anestetik, pri čemer boste še čutili bolečino, kasneje boste čutili le pritisk.

Zdravnik bo z iglo zbodel žilo, preko igle v žilo vstavil tanko žico in jo usmeril do primerne pozicije s pomočjo rentgenskega aparata. Preko žice bo nato vstavil centralni venski kateter, žico pa odstranil. Zunanji del katetra bo s kirurškim šivom prišil na vašo kožo, mesto na koži pa ustrezno zavaroval s posebnim obližem.

Glede na vaše potrebe se bo zdravnik odločil za vstavitev enega od dveh različnih tipov venskih katetrov. Netuneliran kateter bo vstavil neposredno skozi kožo v eno izmed velikih ven. Če bo kateter vstavljen dalj časa, se bo zdravnik odločil za vstavitev tuneliranega venskega katetra. Tak kateter od mesta vstavitve na koži prsnega koša najprej nekaj centimetrov poteka v podkožju in šele nato vstopa v veliko žilo. Tak potek katetra omogoča večjo stabilnost katetra in vas ščiti pred morebitnimi okužbami.

Tuneliran centralni venski kateter

Kakšna so tveganja posega?

Obstaja majhna možnost krvavitve na mestu vstavitve katetra. Ker je centralni venski kateter

vstavljen v veliko žilo, obstaja majhna možnost infekcije, ki narašča s trajanjem vstavitve katetra.

Obstaja zelo majhna možnost poškodbe pljuč pri zbadanju žile, ki pa je z uporabo ultrazvoka za vodenje igle izjemno nizka.

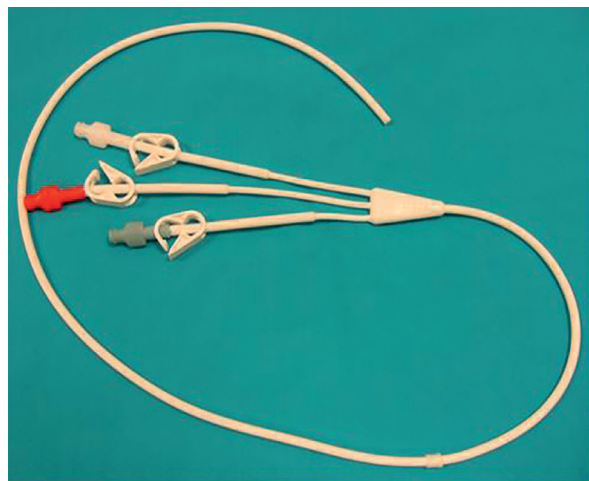
Kateter se lahko zamaši ali pa iztakne – v teh primerih je običajno kateter potrebno zamenjati.

Kaj lahko pričakujem po posegu?

Po posegu se boste vrnili na oddelek. Če pred posegom niste prejeli pomirjevala, boste kmalu po posegu lahko pili in jedli. Na mestu, kjer je vstavljen kateter, lahko nekaj časa po posegu čutite blago bolečino, ki pa jo lahko enostavno nadzorujete s paracetamolom ali drugim protibolečinskim sredstvom.

Kako skrbim za obliž? Koliko časa bo kateter ostal vstavljen?

Pred odhodom domov boste dobili jasna navodila, kako skrbeti za vstavljen kateter. Potrebne bodo redne menjave obližev, za kar lahko skrbite sami ali pa patronažna sestra. Kateter bo ostal na svojem mestu, dokler se zdravite. Ko kateter ni več potreben, se lahko odstrani z enostavnim posegom v lokalni anesteziji. Pri odstranitvi katetra lahko pride do manjše krvavitve na mestu vboda, ki pa se enostavno zaustavi s pritiskom na to področje.

Centralni venski kateter

www.cirse.org/patients

Ta dokument vsebuje splošne zdravstvene informacije. Informacije niso namenjene kot nadomestilo za strokovno zdravniško svetovanje, diagnozo ali zdravljenje.